Presentatie Informatieronde

GEMEENTE Drimmelen

Sociaal cultureel Dorpshart Made

9 september 2021

Korte inleiding

- Na raadsbesluit 28 januari jl. zijn we aan de slag gegaan:

BOEi
RESTAUREREN EN HERBESTEMMEN VAN CULTUREEL ERFGOED

Breda Bouw
www.bredabouw.nl

GEMEENTE Drimmelen

Korte inleiding

- Het oorspronkelijke vlekkenplan van Bernarduskerk is naar voorlopig ontwerp uitgewerkt;
- Eerste schetsontwerp voor sociale woningbouw is opgesteld;
- Het stedenbouwkundig plan is verder uitgewerkt;
- Het voorontwerp-bestemmingsplan is in procedure gebracht en inmiddels naar ontwerpbestemmingsplan vertaald;
- De oprichting van de Stichting is voorbereid;
- De aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming ingediend;
- De contractvorming is verder uitgewerkt;
- Overleg met monumentencommissie ……etc.

Programma

- Presentatie (Sander van Sambeek, Oomen Architecten)
  - ✓ Voorlopig ontwerp herbestemming Bernarduskerk
  - ✓ Schetsontwerp woningbouw Patronaatstraat
- Aandachtspunten VO
  - Stedenbouwkundig plan / bestemmingsplan
  - Mijlpalenplanning / vervolg
  - Vragen ?

Presentatie Sander

BERNARDUSKERK MADE

26 JULI 202

Oomen Architecten

Oomen Architecten

Ulvenhoutselaan 79
Postbus 4916 - 4803EX BREDA

Telefoon +31(0)76 560 22 55
Fax +31(0)76 560 22 88

info@oomenarchitecten.nl
www.oomenarchitecten.nl

I N L E I D I N G

Voor u ligt het voorlopig ontwerp voor de herbestemming van de St Bernarduskerk in Made. De herbestemming van de kerk maakt onderdeel uit van de herstructurering van het gebied rondom de kerk, genaamd het Sociaal Cultureel Dorpshart. Het huidige cultureel centrum De Mayboom wordt gesloopt en verhuist naar de kerk. Op de plek van de Mayboom worden appartementen gebouwd. De voormalige kloosterkapel wordt hierbij vrijgespeeld en gaat fungeren als kapel voor de parochie. Aan de andere zijde wordt de voormalige pastorie herbestemd tot appartementen en wordt een deel van de tuin achter de pastorie openbaar gemaakt. Hierdoor ontstaat een fraaie parkruimte rondom de kerk.

In dit boekje worden de context en achtergronden belicht die van belang zijn bij de tot standkoming van het ontwerp voor de herbestemming van de kerk. Zo wordt gekeken naar het ensemble van Rooms Katholieke gebouwen waar de kerk onderdeel van uitmaakte. Het bestaande gebouw wordt beschouwd zowel exterieur als interieur. De specifieke kenmerken worden benoemd als ook de waardevolle elementen. Aan de hand van dezelfde thema's worden vervolgens de ontwerpkeuzes toegelicht die geleid hebben tot het voorlopig ontwerp. Het voorlopig ontwerp wordt verbeeld en toegelicht aan de hand van tekeningen en impressies.

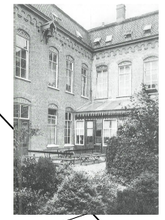
HISTORISCHE CONTEXT

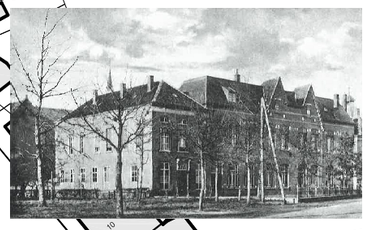

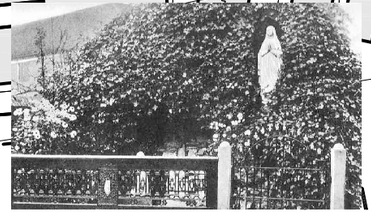

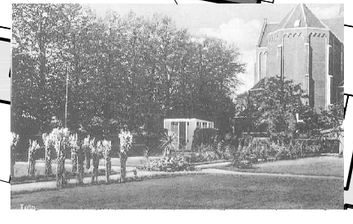

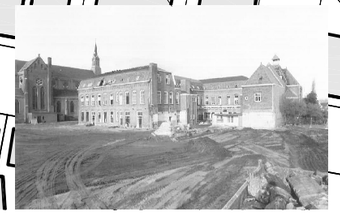

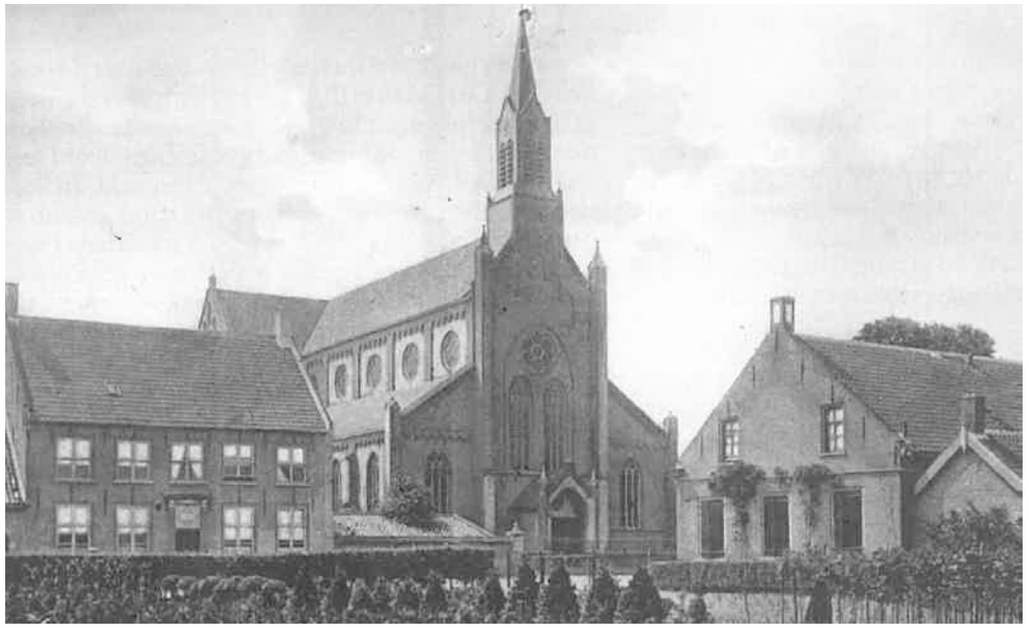

kerk
tuin klooster
hoofdgebouw (1902)
kapel (1922)
pastorie/ oude mannenhuis
bijkeuken
keuken gebouw
binnentuin
grote recreatie
kleine koer
meisjes-/ kleuter-school (1911)
grote koer
rij bejaardenhuisjes
pensionatresflat (1965)
mulo (1955)
meisjes-school dep. (1927)
boerderij
kippenhok
wasserij
druivenserre
prieel
verbindingspad naar molen (1832)
v Stokkum
Kloosterhof
patronaat
Kerkstraat
Kloosterstraat
Wilgenstraat
Marktstraat
Patronaatstraat
Mariagrot
Maleanlein

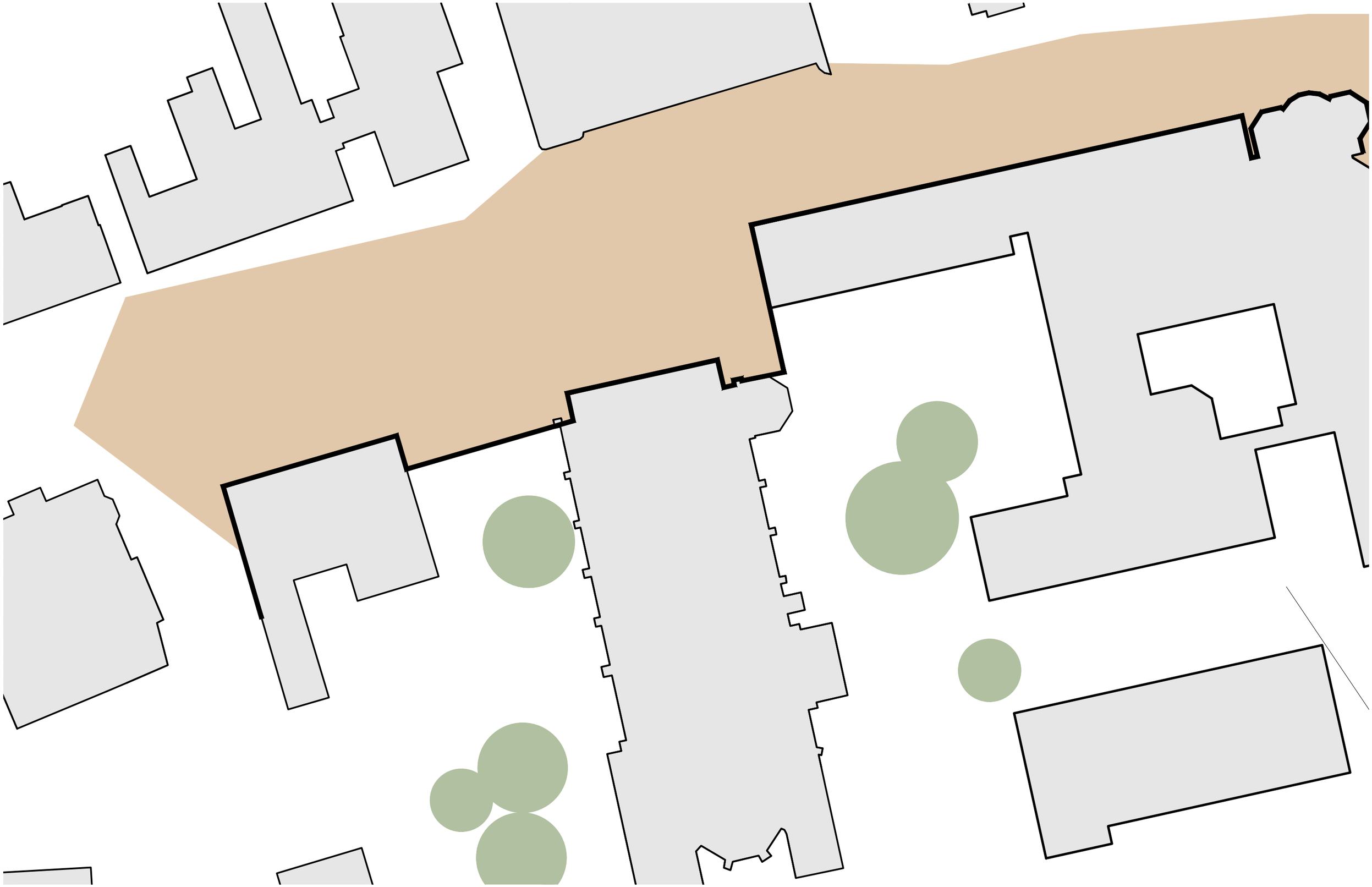
KERK ALS MIDDELPUNT

Het dorp Made is ontstaan rondom de voorzieningenkern met als belangrijke dragers de Molen, de korenbeurs, het klooster en de kerk. Het dorp is in de loop der jaren organisch rondom dit centrum heen gegroeid. De Rooms Katholieke kerk had een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. De kerk zorgde voor de ouderen, gaf onderwijs en verzorgde de sociale samenhang. In het naastgelegen klooster met kapel woonden de nonnen, zij verzorgden de ouderen in het oude mannenhuis, ze gaven onderwijs op de meisjesschool en het bijbehorende internaat. Samen met de pastorie en het patronaat vormde het ensemble het sociaal maatschappelijke centrum van Made.

Van dit ensemble vormen heden de kerk, de kapel, het oude mannenhuis en de pastorie de meest tastbare herinnering. De Bernarduskerk, biedt als meest centrale gebouw met een maatschappelijke functie voor de samenleving de sterkste verbinding met de historie. De tijd van het Rijke Roomse leven met de kerk als middelpunt.

STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

Kenmerkend voor de Sint Bernarduskerk is de stedenbouwkundige inpassing. De kerk staat niet op een plein maar is gepositioneerd langs de Kerkstraat. Samen met de pastorie staat de kerk iets terug ten opzichte van de rooilijn zodat er een bescheiden plein voor de kerk ontstaat. De voorgevel is de enige openbare gevel daar de zij- en achtergevels van origine grenzen aan privéterrein, respectievelijke de kloostertuin en de pastorietuin. In de architectuur van de kerk uit zich dat in meer expressiviteit in de voorgevel en een soberdere uitvoering van de zij- en achtergevel. Met de sloop van het klooster in de jaren 90 van de vorige eeuw kwamen de oost- en zuidgevel in openbaar gebied te liggen waardoor met name de zij-ingangen meer en anders gebruikt zijn gaan worden. De westgevel ligt thans nog steeds aan de pastorietuin en is daarmee niet toegankelijk. De nadruk van het gebruik van de kerk lag van oudsher dus op het voorplein en binnen de kerk zelf. Een rondgang om het gebouw was voor de leek niet mogelijk.

5-SNN-73

SOBERE ARCHITECTUUR

Met hulp van giften en leningen liet pastoor Van de Zwaluwe de kerk in 1871 voor een kleine 60.000 gulden bouwen, in eigen beheer. Dat is best bijzonder. In de omgeving zijn alle kerken onder architectuur gebouwd, maar in Made was er een eigen ontwerp, in neogotische stijl, gebaseerd op de kerk van Raamsdonksveer van architect C. Weber uit Roermond. Het bisdom zag in die tijd geen noodzaak in een nieuw gebouw, maar de pastoor vond zijn toenmalige kerk veel te klein. Een nieuwe móest er komen. Made was een arm dorp: geen kapitalisten, industriëlen of rijke boeren die konden investeren, dus moest het vooral zo goedkoop mogelijk zijn. Bron: Bernardus al 350 jaar in Made, J Mariman

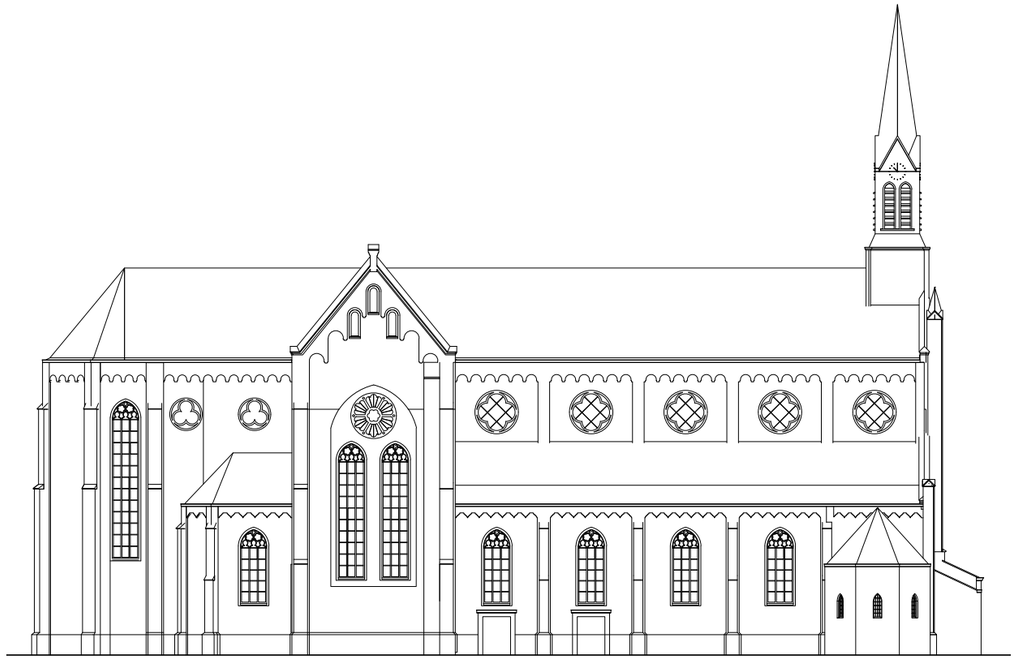
De nieuwe Bernardus werd een driebeukige kruiskerk in neogothische stijl. Om financiele redenen werd besloten de toren, die al later gebouwd moest worden in het geheel te laten vervallen en te kiezen voor een veel goedkopere daktoren die 40 meter hoog is. Het is de toren die de kerk nu juist zijn kenmerkende silhouet geeft.

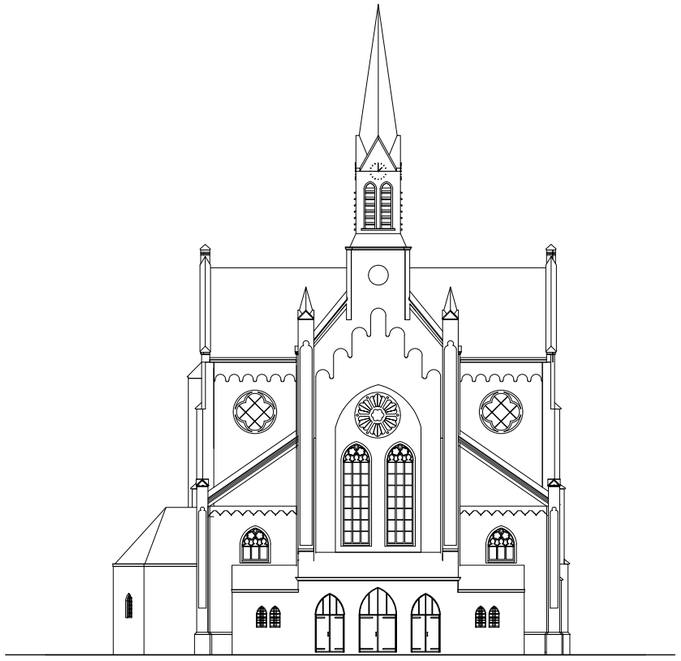

O

ARCHITECTUUR

De voorgevel is de meest expressieve gevel van de kerk. Het entreeportaal met zadeldak is later aangebouwd (1937). De neogotische bouwstijl uit zich in het gebruik van baksteen, boogfriezen, pilasters en tandlijnen. Kenmerkend is het smalle schip en de sobere, hoge plint dat de kerk een introvert karakter geeft. De relatief kleine ramen met eenvoudige beglazing versterken dit karakter. De rondvensters in de zijgevels geven de kerk, samen met de kleine toren een onderscheidend uiterlijk. De geveltraveeen worden beeindigd met bakstenen tandlijnen, waardoor heldere gevelvlakken ontstaan. Alleen de belangrijke gevels zijn nog voorzien van glas-in-lood ramen. Dit betreft de vensters in de voorgevel, de dwarsbeuk en aan weerszijden van de absis. Ook de rozetvensters zijn, met uitzondering van de noordgevel, voorzien van helder glas.

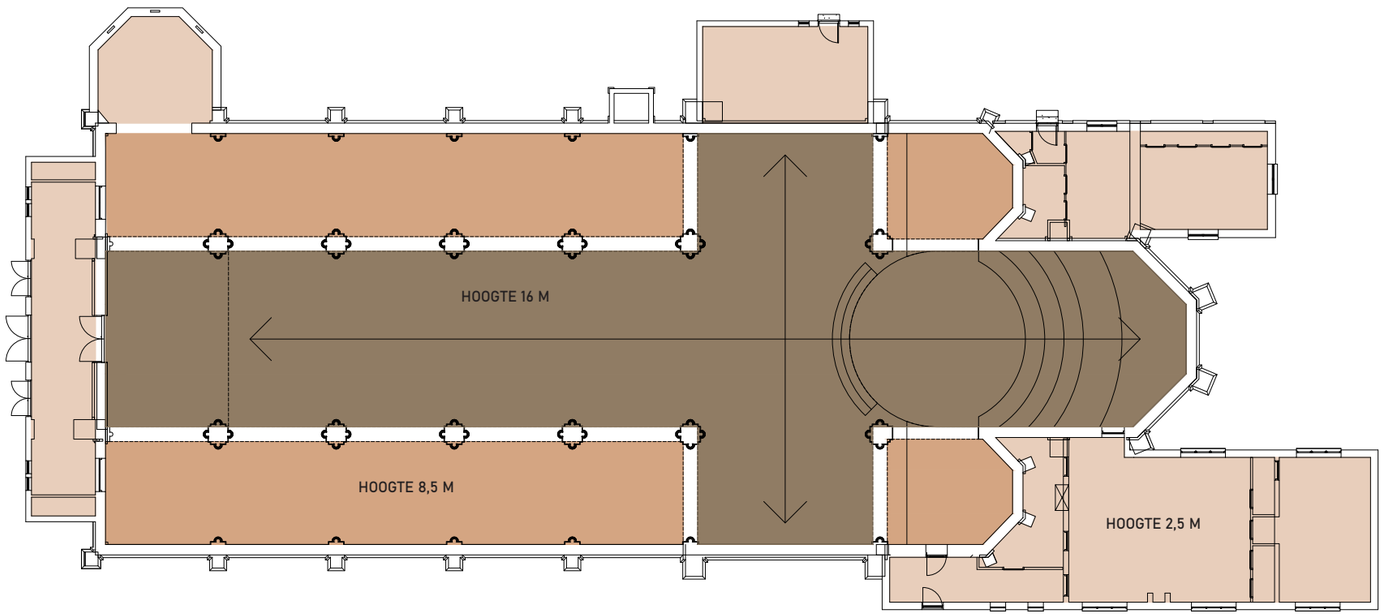
O

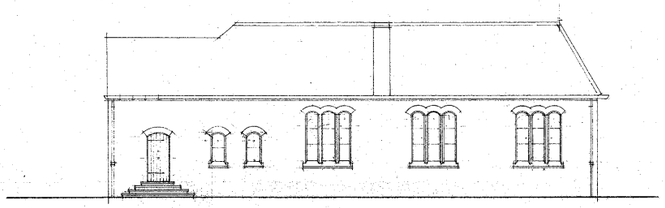

INTERIEUR

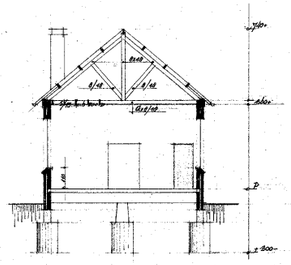
De plattegrond van de kerk vormt een driebeukige kruisbasiliek en vijfhoekige absis met links en rechts twee zijkapellen. Ter hoogte van de eerste beuk bevindt zich aan de oostzijde een aangebouwde mariakapel (1937). De vrije hoogte in het schip, dwarsbeuk en absis is met 16,5 meter vrij hoog ten opzichte van de breedte (verhouding 2:1). De zijbeuken hebben een vrije hoogte van 8 meter.

In 1871 is de R.K. Kerk ingewijd en is de eerste heilige mis opgedragen. In 1965 is het interieur van de kerk gemoderniseerd conform de toen geldende opvattingen. ‘Het was een ware beeldenstorm, letterlijk en figuurlijk.’ Onder andere zijn toen de glas-in-lood ramen buiten de absis vervangen en zijn de wanden voorzien van een nieuwe grijze harde stuuklaag. Ook werd de priestersacristie vergroot.

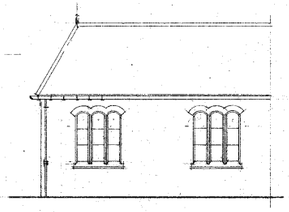

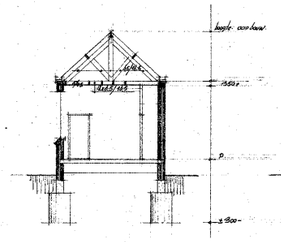
OOSTGEVEL. ARCHIVIX.

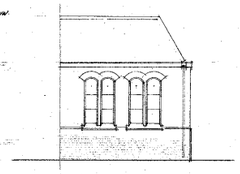
DOORSNEDE A-A.

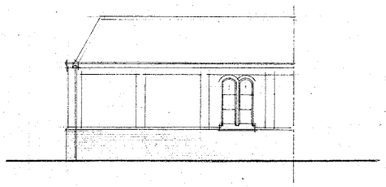
WESTGEVEL ARCHIVIX.

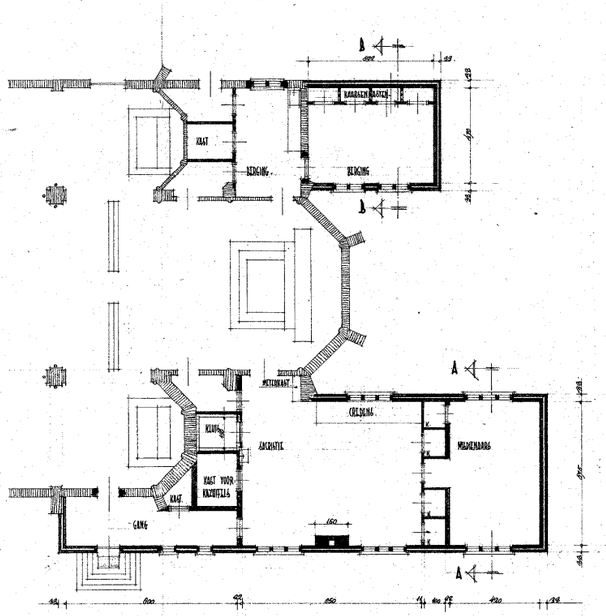
DOORSNEDE B-B.

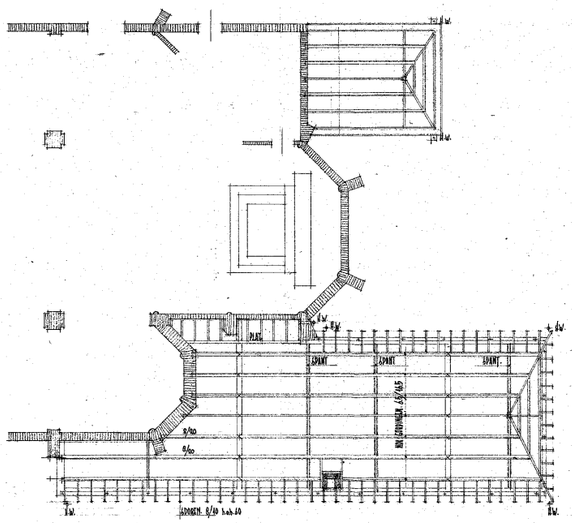
OOSTGEVEL BERGING.

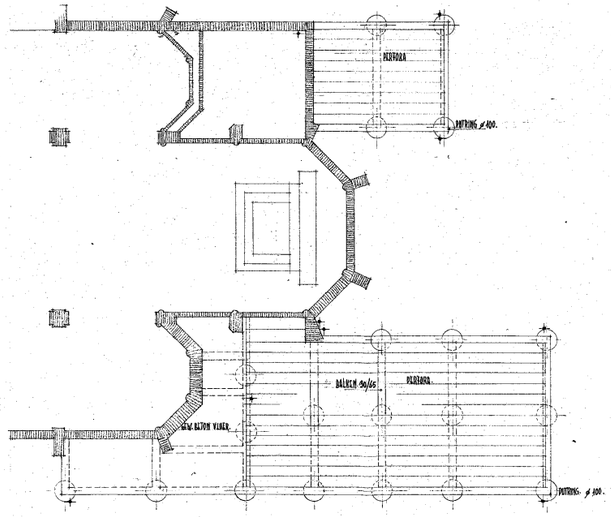
WESTGEVEL BERGING.

BIG. GROND.

KAP.

TUMBLERING.

DATUM: 10 JAN. 1958. GETEKEND:	NIEUWE TOESTAND SCHAAL 1:100.	GEZ. GEW.
	UITBREIDING R.K. KERK TE MAAS	
WERK NR. 316.	DE ARCHITECTEN: H.M.VALK. G.H.F. VALK. H.M.VALK. Jr. & VERTOGENBOSCH.	TEK. NR. 1

Uitbreiding sacristieen 1958

INTERIEUR

Het schip heeft een gesloten opstand met daarboven een lichtbeuk met rondvensters. Aan de achterzijde van het schip bevindt zich ter hoogte van de verdieping het oksaal (orgelbalkon) met daarachter de spiltrap naar de toren. Het interieur is sober als gevolg van de ‘modernisering’ van 1965. Door de combinatie van het lichtgrijze stuukwerk en de vertikaliteit kan het zelfs kil aan doen in de kerk. In 1983 werd tegemoet gekomen aan de roep om meer sfeer in de kerk. Hiertoe is de middengang teruggebracht in Portugese leisteen. De banken werden vermaakt en teruggeplaatst naar de oude situatie van voor 1965. Ook werden elementen als beelden en ornamenten gedeeltelijk teruggeplaatst. Begin jaren 90 is de kerk grondig gerenoveerd.

